

Vita Kuben

Levels of Silence

Jesper Norda
Patrik Bengtsson
Sara Wallgren

NO

Levels of Silence

Ordet tystnad verkar på ett sätt vara absolut, tystnad är tystnad. I själva verket är graden av tystnad beroende på hur vi hanterar det brus som hela tiden omger oss: blodomloppet, tinnitus, vinden, elektriska störningar, informationsflödet.

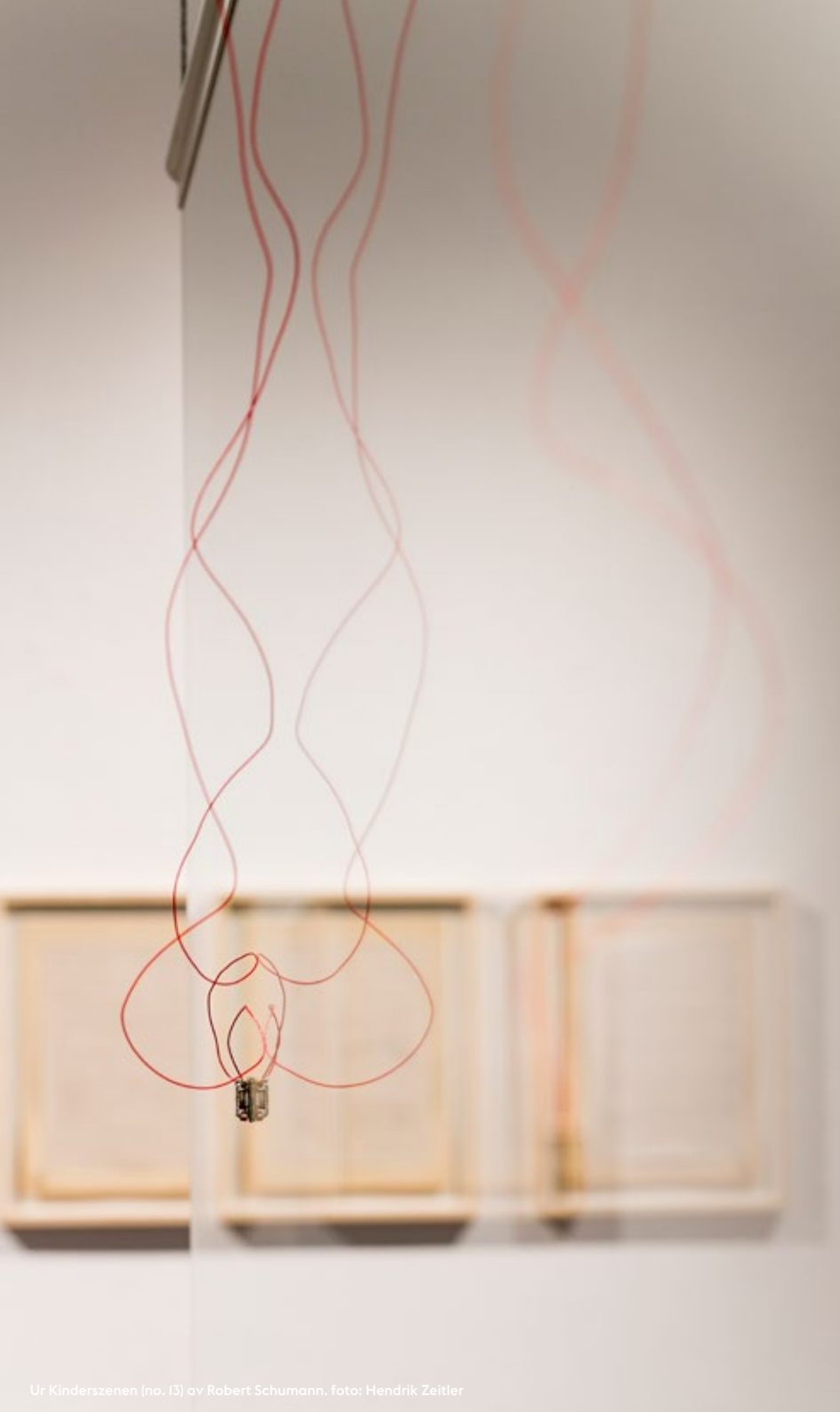
Kommer ni ihåg myrornas krig som visades på tv förr? Detta var innan sändningarna digitaliserades, när programmen var slut så fylldes skärmen av ett brus. Det sägs att detta brus vittnar om the Big Bang, en visuell och klingande konsekvens av den kosmiska bakgrundsstrålning som uppstod vid universums födelse. Ett plötsligt vidgande av tidsperspektivet i anslutning till bästa sändningstid. Detta är en ganska bra bild att hålla i minnet inför mötet med Patrik Bengtssons arbeten.

Jag kontaktade Patrik Bengtsson med en fråga om ett specifikt verk: In the age of universal deceit (some might say) or in a time that could be described by the title of any New Order album, the Gods / the actors will be lowered to the stage with help from the stage machinery (2016). Verket består av ett antal videos med politiker som håller tal, samtida såväl som historiska.

En odysse genom en världsordning: västerländsk, kolonial, patriarkal. Maktens män talar, men i Bengtssons gestaltning filtreras ljudet av deras röster, deras ord lägger sig i rummet som en mumlande ljudmatta, ett brus.

Sara Wallgren kontaktade jag med en mer öppen fråga baserad på hennes samlade verksamhet. Hon arbetar med teckning och ljudinstallationer, där själva teckningsprocessen fungerar som en brygga mellan det klingande och det visuella. Hon beskriver det själv som att teckningar blir en slags översättningar av det klingande: "Genom att teckna ljud skapar jag en behållare för det som till sin karaktär egentligen är flyktigt och osynligt". I installationer och teckningar visar Sara Wallgren oss en klangvärld vi inte alltid hör: trösklar av brus som hela tiden får oss att snubbla till, oavsett om vi är medvetna om det eller inte.

Själv bidrar jag med en text som återfinns i denna folder, samt en ny utställning som jag har gett titeln Storm State.

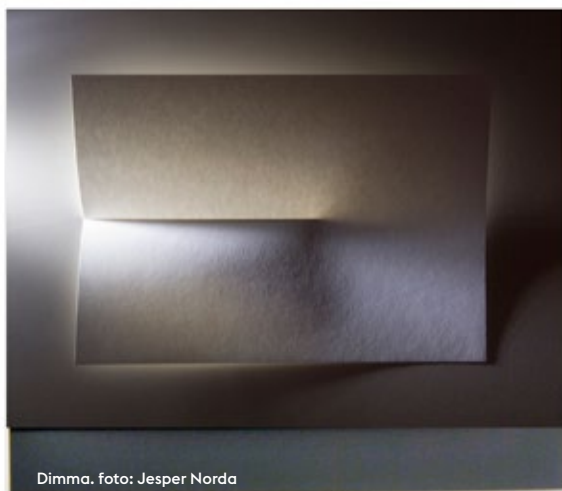
Jesper Norda

Storm State
(video, ljud, text)

“En röd tråd i Nordas konstnärskap är ett ständigt ifrågasättande av gränsen mellan ljud och tystnad. Även om hans verk ser ut och låter helt annorlunda än deras, är han förmodligen den svenska ljudkonstnären som är närmast den konceptuella traditionen av konstnärer som La Monte Young, John Baldessari och Sol LeWitt.

I koncentrationen på det konkreta och faktiska, i reduceringen av uttrycket till några få komponenter, uppstår en friktion mellan rummet och tomrummet. Men den komplexitet som blir effekten har inte så mycket med teoretiska spörsmål att göra, utan har sin styrka i ett vardagligt lyssnande, ett kommunikativt tilltal, inte minst avläsbart i de många verk som har text som utgångspunkt.” - Magnus Haglund

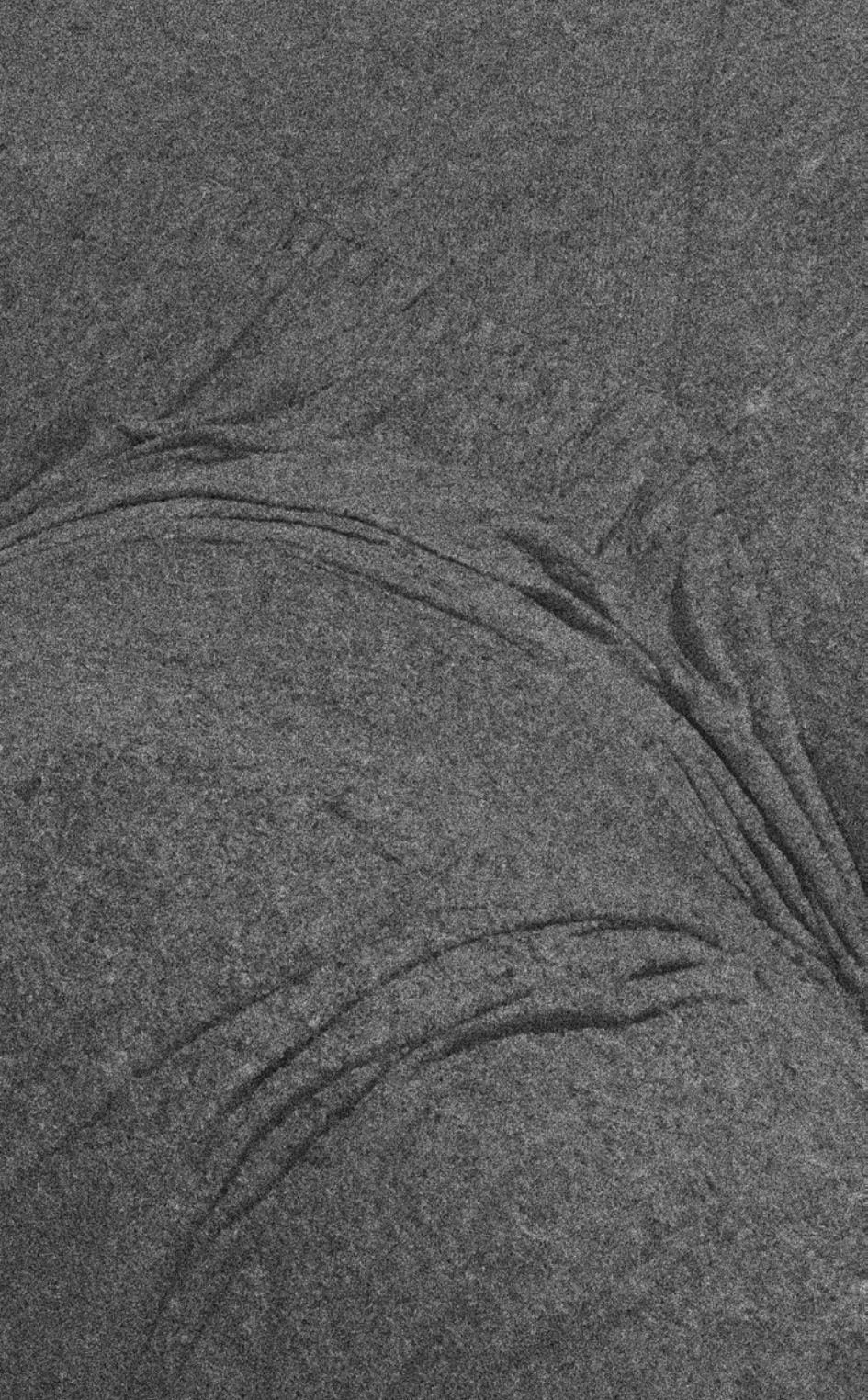
Jesper Norda är utbildad på Musikhögskolan i Göteborg samt Konsthögskolan Valand. Han är idag verksam som konstnär, kompositör/ljud-designer samt som universitetsadjunkt på Högskolan för design och konsthantverk. Under de senaste åren har han deltagit i utställningar på bla Göteborgs konsthall, New Media Gallery (Vancouver, Kanada), Skövde Konstmuseum, Kalmar konstmuseum, Culturehub (New York) mfl.

Dimma. foto: Jesper Norda

Tystnadens mittpunkt, foto: Kalmar Konstmuseum / Jesper Norda

Patrik Bengtsson

In the age of universal deceit (some might say) or in a time that could be described by the title of any New Order album, the Gods / the actors will be lowered to the stage with help from the stage machinery.
(installation, 2016)

Patrik Bengtsson, född 1978 i Gislaved, är utbildad på Konsthögskolan Valand och tog sin masterexamen 2005. Centralt i Bengtssons konstnärskap finns den redan berättade historien. En berättelse hämtad från vår rådande historieskrivning där politiska händelser och öden skapat märkbara avtryck i vårt kollektiva minne.

Bengtsson intresserar sig för begreppet tid. Skulpturer och installationer blir till figurativa objekt hämtade från dåtid och föreställningar om framtid. Lika viktigt i konstnärskapet är verkets process, där det tidskrävande arbetet av upprepningar och handens arbete blir en lika viktig del av konstverkets helhet. Resultatet av processen blir till stora installationer och skulpturer.

De senaste åren har Bengtsson fokuserat arbetat med verket "Rest your little head and tell me about the past", en textil skulptur som undersökt vårt kollektiva förhållande till fakta och sanningar. Verket har visats på Alingsås konsthall 2016 och på Mission (Gagnefs konsthall) 2017. Bengtsson har sedan sin examen 2005 ställt ut kontinuerligt på olika konstinstitutioner som Vandalorum, Göteborgs internationella konstbiennial, Svenska Institutet i Paris, Bonniers Konsthall och Göteborgs konsthall.

In the age of universal deceit (some might say) or in a time that could be described by the title of any New Order album, the Gods / the actors will be lowered to the stage with help from the stage machinery.
foto: Patrik-Gunnar Helin, bearbetat av Patrik Bengtsson

In the age of universal deceit (some might say) or in a time that could be described by the title of any New Order album, the Gods / the actors will be lowered to the stage with help from the stage machinery.
foto: Patrik-Gunnar Helin bearbetat av Patrik Bengtsson

Sara Wallgren

(installation)

Sara Wallgren är född 1981 och är uppvuxen i Garphyttan utanför Örebro. Hon studerade konst på Fria Målarskolan i Halmstad mellan 2001-2002 och därefter Gerlesborgsskolan i Bohuslän 2003-2005 innan hon började på Konsthögskolan i Malmö. 2008 hade hon en utbytetermin på The Cooper Union School of fine Arts i New York och 2010 avslutade hon sin master.

Centralt i Wallgrens arbetsprocess är att finna balans mellan ämnen hon intresserar sig för och den metod hon dras till. Basen för hennes konstnärskap ligger i teckning och ljudkonst med ett starkt fokus på ljud. Hon arbetar ofta med en sorts översättande där till exempel det osynliga ljudet får en kropp genom ett objekt eller ett teckningsverk. Genom att vrida och vända på ett fenomen och översätta det till en annan form skapas ett annat perspektiv från vilket man kan utforska ämnet och upptäcka något nytt. I översättningen går någonting förlorat medan någonting annat tillförs genom processen. Hon intresserar sig ofta för föremåls, företeelsers och situationers inneboende begränsningar och använder inte sällan detta som ramar för den kreativa processen.

Movement of Beginnings. foto: Linnaea Silfvergrip

Discontinuances. foto: Linnaea Silfvergrip

Lack of content / (Extreme focus)

Tystnad är ofta samma sak som frånvaro, en möjlighet att lämna ett medvetet förhållningssätt till omvärlden till förmån för ett mer kontemplativt. En plötslig tystnad kan ibland erbjuda ett lugn.

Ett tankeexperiment: Du skulle kunna tänka dig tystnad som en blank yta: total balans (en startpunkt, eller en slutpunkt). Eller så kan du tänka dig tystnad som stark gravitation.

När vi exponeras för en tystnad så är det sällan tyst. Skiftningar i rummet, vibrationer i olika objekt, ytor som skrapar mot varandra, saker som sätts i rörelse av någon annan rörelse. Hjärnan och kroppen arbetar ständigt med att filtrera information och avgöra vilken information som är relevant (skärpa hörseln, fokusera, skärpa blicken).

Ibland råder bara avsaknad av information. Tyst är det inte - det bullrar, myllrar, susar - men bullret fyller samma funktion eftersom informationsflödet har nått en tillräckligt massiv nivå. Det går att finna ett lugn i myllret, men oftast är det tvärtom - en frustration och en oförmåga att orientera sig.

Ibland upptår ögonblick då tystnaden utvidgas: kylskåpet slutar surra, det blir tyst fastän du redan trodde det var tyst: en anspänning i kroppen släpper.

(Lack of content) / Extreme focus

Ett ljud är på samma gång bärare av abstrakt information och konkret information. Din hjärna avkodar den abstrakta informationen, ger den ett sammanhang och en betydelse. Den konkreta informationen i sin tur letar sig till andra organ: huden, magen, ögonlocken, hårsäckarna.

Någon viskar något i ditt öra, det abstrakta är meddelandet du ska uppfatta, det konkreta är klangen i viskarens röt, den varma andedräkten.

Tystnad är ofta samma sak som närvaro, ett tillstånd där man lämnar ett kontemplativt förhållningssätt till omvärlden för ett mer medvetet. En oväntad tystnad fungerar som när alla lampor tänds på en fest: du lämnar en abstrakt situation och befinner dig obarmhärtigt och omgående i en konkret situation, där din egen kropp/andning/blick är i fokus.

En tystnad är en spegel, en oundviklig närvaro.

/Jesper Norda

Jesper Norda

26 jan – 2 mar

Patrik Bengtson

9 mar – 13 apr

Sara Wallgren

20 apr – 8 jun

Öppettider

Helgfria vardagar 8.00 – 18.00

samt i samband med föreställningar.

Mer info om Vita Kuben hittar du på norrlandsoperan.se.

Huvudsponsorer

VK HALLSTEDT arkitektkopia